

22:00, Vasárnap (július 31.), m2

Takva - Az istenfélő Muharrem

(Takva)

török-német filmdráma, 96 perc, 2006

rendező: Özer Kiziltan

forgatókönyvíró: Onder Cakar

zeneszerző: Gökçe Akçelik

operatőr: Soykut Turan

producer: Onder Cakar, Sevil Demirci

vágó: Andrew Bird

szereplő(k):

Erkan Can (Muharrem)

Güven Kirac (Rauf)
Meray Ülgen (Seyh)
Öznur Kula (Hacer)
Erman Saban (Muhittin)
Murat Cemcir (Mahmut)

Történet egy végtelenül vallásos muszlim férfiről, akinek hite nem egyeztethető össze a mai kor felfogásával. Muharrem csendes férfi, aki Isztambulban él és dolgozik, abban a negyedben, ahol született. Alázatos és magának való életet él, melynek állandó része az ima, az önmegtartóztatás és a ragaszkodás a legszigorúbb iszlám tanokhoz. Muharrem rendkívüli odaadása felkelti egy gazdag és befolyásos vallási közösség vezetőinek a figyelmét. Megbízhatósága és lelkiismeretes jelleme alapján egy adminisztratív állást ajánlanak neki. Ennek része, hogy neki kell behajtania a közösség által tulajdonolt ingatlanok bérleti díját. Főnökei új ruhákat, autót, számítógépet és mobiltelefont adnak neki. Muharrem hirtelen egy olyan modern világban találja magát, amit eddig tudatosan és sikeresen elkerült. Naiv felfogása miatt sokszerűen érik azok a felfedezések, amiket új munkája során tesz. Szemtanúja lesz a legnagyobb vallási képmutatásnak különösen az alkohol fogyasztás és a hitbéli jó szándék területén.

Bemutató dátuma: 2008. március 20. (Forgalmazó: Cirko Film)

Kritika:

PORT.hu, 2008. március 18.: A szent és az ember

A szent és az ember 2008. március 18.

A világ nyugati, magát műveltnek oly előszeretettel nevezni szerető fele riadtan rezzen össze, ha meghallja: iszlám. Azonban koránt sem Allah hitetlenekre lesújtó haragjától félünk, amit bizonyos hatalmi törekvésektől fűtött, vallási fundamentalista körök propagandája is előszeretettel gerjeszt, félelmünk sokkal inkább a titokzatos ismeretlentől való természetes érzélem. Tény, hogy nem ismerjük az iszlámot, nem ismerjük különböző irányzatait, értetlenül szemléljük, miért jó sok százmillió embernek középkori színvonalon élni.

A török Özer Kiziltan bátor és nyíltan szókimondó filmje egy jó nagy méretű függönyt húz el a rejtett és csodálatos világ elől, így tán egyre többen érthetünk meg valamit ebből az eddig jobbra ismeretlen vallás lényegéből, valamint abból, mi az, ami olyan erősen motiválja a benne hívőket. A film eredetiben a lakonikus és balladai Istenfélelem (Takva), magyarításban kicsit enyhítve a szigoron, Az istenfélő ember címet viseli, praktikusán, hiszen a film valóban egy istenfélő emberről szól. Muharrem egész életében jámbor életet élt, buzgó vallásosságában pontosan, betű szerint tartotta a Korán előírásait, percre pontosan imádkozott, soha nem ivott

szeszes italt és még a nőktől is tartóztatta magát. Különleges vallásos buzgalma felkelteti a közeli szufi közösség sejkjének figyelmét, magához hívhatja és kinevezi a rend adószedőjének. Muharrem a tőle telhető legnagyobb igyekezettel veti magát a világi munkába, váratlanul a világi élet profán javai, a mobiltelefon, az autó, valamint az azzal járó sofőr, az új, divatos öltönyök veszik körül. Kezdetben jól végzi a dolgát, a sejk még lányát is felajánlja neki feleségül. Azonban Muharrem, aki harminc éven át a vallás fennkölt tanai szerint élt, nem tud mit kezdeni a világ életszagú kihívásaival. Megdöbbenéssel tapasztalja az általa mélyen tisztelt rend mennyire "rugalmasan" viszonyul a hétköznapi anyagi természetű élet felé. Ez a számára felmérhetetlen disszonancia felőrli idegrendszerét és örületbe kergeti a férfit.

A mi, zsidó-keresztény kultúrkörben gyökerező, a marxista materializmus által átmosott és a nyugati liberalizmus kilúgozta agyunkkal nehéz felfogni Muharrem vallásosságának mélységét. A férfi a legmisztikusabb, legranzscendensebb iszlám vallási irányzatnak, a szufizmusnak követője. A szufik úgy hiszik, hogy közvetlen kommunikációban vannak Allahhal, amit eksztatikus imáikon keresztül tartanak fenn. Egy szufi számára az egész élet Allah tanításai szerint élni, minden gondolata Allah körül jár. Nem túlzás, nem sértő talán azt állítani, a szufik valamiféle örökké tartó vallásos szerelemben élnek Allahhal. Ismertek a kerengő dervisek, akik körkörös táncukkal állnak közvetlen kapcsolatban Istennel, míg más szufik, mint ahová Muharrem is tartozik, delejes, hipnotikus énekkel érik el ugyanezt. Nekünk, e filmet látva kétségünk sincs afelől, hogy ez így is van. Ők valóban Istennel beszélgetnek egész életükben.

Özer Kiziltan szuggesztíven ábrázolja e mélyen hívő emberek hétköznapijait, betekintést engedve legintimebb pillanataikba is. Így tudjuk meg azt is, Muharrem életében mindig ott volt a kísértés, ha csak álmaiban is. Többször ébredt fel az álmában vétkezett szeretkezéstől csutakos ágyneműben, hogy aztán egész nap imában vezekelje le képzelt vétkét. Ez az álom válik valósággá az általa oly tisztelt rend által adott megbízatás által, amely végül is sorsszerű bukását okozza.

Kiziltan filmje elsősorban azért bátor, mert az elsők között szól a vallás és a hétköznapi élet között tátongó irdatlan szakadékról. Bátor tett e film akkor is, ha a legliberálisabbnak tartott iszlám vallású országban, Törökországban készült, érdekessége csak nő, tudva, hogy most ott is a konzervatív, fundamentalista erők vannak előretörőben. Azokban a körökben könnyen mondják ki a fatvát, halálos ítéletet azokra, akik nyíltan beszélnek a problémákról. Mindazonáltal nem mondható, hogy Kiziltan vallásellenes lenne. Muharrem jámbor életének ábrázolása szeretetteljes, a szertartások megmutatása pedig tisztelettel és hittel teli. Nem hiszem, hogy ő tehet arról, hogy van miről filmet csinálnia. Meg tudja mutatni, az iszlám követői is éppolyan esendő, csetlő-botló emberek, mint bárki más a más vallásokban, nem rejtőzik a világ leigázásra szövetkező terroristasejt minden mecsetben, de felvillantja azokat az előnyöket/bűnöket is, melyeket a materiális világi élet kínál. A film azt sugallja, ha e kettő közeledne, kevesebb baj lenne. Allah akbar.
(efes), PORT.hu

Díjak és jelölések:

Berlini Nemzetközi Filmfesztivál (2007) - FIPRESCI-díj: Özer Kiziltan